

מראי מקומות- בבא קמא כ"ה

מהני לומר דההוא וכו'. ותי' דשאני הכא, דהא לא כתיב במקום אחר ז' לשכינה אלא הכא, ואינו דומה לקרן דכתיב בעלמא חיוב חצי נזק. וא"כ, ודאי הי' צריך לאשמעינן הז' דשכינה, וכאן מלמדנו הדין ק"ו ודיו. דאי לאו דבא לאשמעינן הדין ק"ו ודיו בעלמא, הי' יכול לכתוב תסגר שבעת ימים וכו', דלמדים מזה דכאן צריך להסגר ז' ימים. וא"כ אין שייך להקשות דהכא סכ"ס דרשי' דיו אף דמיפרך ק"ו, דכאן ע"כ כל הק"ו והדיו הוא רק ללמד בכה"ת.

(ה) לפי שאי אפשר בלא צחצוחי זיבה- הק' המרדכי (חולין תשל"ז), למה אין הצחצוחי זיבה בטלים ברוב שכבת זרע. ותי' (א) דמיירי כגון שהוא בעין וניכר, ובכה"ג אינו בטל ברוב, (ב) "ליכא למימר ביטול ברוב אלא בדבר שהי' ניכר בפנ"ע תחלה ואח"כ נתערב, אבל בדבר שתחלת ביאתו לעולם מעורב... ליכא למימר דבטיל".

(ו) עד כאן לא קאמר ר' יהושע התם אלא שא"א בלא צחצוחי זיבה, וכו'- הק' הרשב"א, מ"מ לעולם מטמא ר' יהושע משום צחצוחי זיבה, וא"כ לימא דמאן דמטמא משום משא ר' יהושע היא. והביא מר"ח דפי' דאף ר' יהושע לא ס"ל דודאי יש צחצוחי זיבה אלא בימים שראה בהם זוב, אבל בימי ספירו לא אמרי' הכי, אבל הביא הרשב"א דבסוגיא דנדה מבואר דאף בימי ספירו אמרי' כן. ולכן הביא מהראב"ד דכ' דלמ"ד משום צחצוחי זיבה סותר יום א', ולמאן דמייתי לי' מק"ו לא סתר כלום. וע"ש עוד מש"כ בזה [נוצל"ע אם כוונתו לתרץ באר"א או לא].

(ז) אלא האי תנא הוא, דתנן וכו'- כ' בתלמיד ר"ת, דאע"ג דהכא לא הוזכר שם תנא, מיהו ניחא לי' לאתווי מסתם מתני' דסברא נמי הכי, דאז שפיר יש לסמוך גם על הברייתא. א"נ, כיון דסתם משנה ר"מ, הו"ל כאילו פירש שהוא דברי ר"מ. וע"ע ברש"ש שכ' דקו' הגמ' מאן תנא הוי באמת קו' על ר' פפא,

(א) אמר להם, אף אני לא אדון קרן מקרן, אני אדון קרן מרגל- כ' הנמוקי יוסף (יא. בדפיו), "כלומר, קרן ברשות הניזק מרגל ברשות הניזק, ומה אם במקום שהיקל על השן ועל הרגל ברה"ר החמיר בקרן, ונמצא שרגל קלה וקרן חמור, מקום שהחמיר על השן ועל הרגל הקלים לשלם נ"ש ברשות הניזק, אינו דין שנחמיר בקרן שהוא חמור, נמצא דאתי למילף קרן חמורה מרגל הקלה, ולא קרן מקרן".

(ב) והא דיו דאורייתא הוא, דתניא וכו'- כ' התורת חיים דמקרא גופי' לא מצי פריך, ולכן הי' צריך להביא הברייתא, אע"ג דלכאוו' פשטי' דקרא משמע דמה שתסגר שבעת ימים משום דיו הוא, די"ל דבעלמא לא דרשי' ק"ו, ושאני הכא משום כבודו של משה, וכמו דאמרי' בסמוך. אבל מדקתני בברייתא מדין ק"ו כיצד, דקאי על י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, אלמא דבכל התורה כולה נמי דרשי' דיו.

(ג) כי לית לי' דיו היכא דמפריך ק"ו, היכא דלא מפריך ק"ו אית לי' דיו- לכאוו' ק', מהו הסברא בזה, הרי בק"ו אין שום יתור, ולימא דמיפרך ק"ו, ומה בכך, מה מכריחנו לדרוש הק"ו. ע' בצל"ח (סנהדרין נב: בהגה"ה) שכ' "ואפשר שכך אנו מקובלין, דכל י"ג מדות נתנו למדרש דוקא דבר דלא ידעי' בלא"ה", וא"כ שפיר צריכין אנו לדרוש הק"ו בכל מקום ששייך לדונו. והרש"ש כ' דסברא הוא למדרש ק"ו, ולא לימא דיו, דהא מה שאנו למדין חמור מהמלמד, וא"כ בעצם סברא הוא שיהי' דינו חמור טפי. אלא דהתורה חידש לנו היסוד של דיו, וא"כ י"ל דאין לך בו אלא חידושו, והיכא דנאמר, דהיינו היכא דעכ"פ הק"ו מהני למקצת, נימא דיו, אבל היכא דלא מהני הק"ו כלל, י"ל דבזה מעולם לא נאמר דיו.

(ד) ור' טרפון, ההוא דאפי' בעלמא דרשי' דיו- הק' הרשב"א, הא סכ"ס מבואר מקראי אלו דדרשי' דיו אפי' היכא דמיפרך ק"ו, ומה

לפרש דעל הג"ש קאי, דלמ"ד דון מינה ומינה, מהכ"ת דטמא ז' ימים (וכ' המהר"ם דמשמע דכן פי' תוס').

וכבסתם בגדיכם - פרש"י, וגזה"כ הוא דלא אמרי' דון מינה ומינה. והק' תוס', א"כ לימא הק"ו דמעיקרא, דמה דחזר הגמ' מהק"ו היינו משום דאולי רק לטומאת ערב נאמר, ולא לענין טומאת ז'. ותי' דאין כלל זה נאמר אלא על מה דכתיב בהדיא, או על ג"ש דהוי כמאן דכתיבא בהדיא, אבל בק"ו לא נאמר. וכ"כ הרשב"א, אבל עוד הביא הרשב"א שיש שפירשו דבאמת כוונת הגמ' לחזור לתי' קמא, וללמוד מק"ו. וע' בדברות משה (שבת ח"ב, סי' ל"ו ענף ב', ד"ה ועיין) שהק' על קו' תוס', הרי כיון דאמרי' לעיל דמכח דיו אין שייך ללמוד טפי מיום א' דטומאה, א"כ מ"וכבסתם" לכאו' למדין דאדרבה, אינו טמא כלל, דכיון דאין יכול להיות טמא יותר מיום א', ומקרא דוכבסתם למדין דטומאת מת אין שייך ליום א'. ומזה הוכיח דאין אומרים דיו אם מחמת הדיו לא יהי' יכולין ללמוד מהק"ו כלל (ואפי' אם לא מיפריך הק"ו, דבעצם שייך לומר הק"ו, רק שיש דין צדדי שאינו יכול להיות טומאה פחות מז' ימים), וא"כ היינו צריכין ללמוד מהק"ו דטמא ז' ימים.

ותהא שן ורגל חייב ברה"ר מקל וחומר, ומה קרן וכו' - הק' התוס' תלמיד ר"ת, הרי יש לפרוך מה לקרן שכן כוונתו להזיק. וביאר דאין כוונת הגמ' לומר דמשום קולא וחומר דשו"ר וקרן אמרי' הק"ו, אלא רשויות לומדין זו מזו בק"ו, דברשות הניזק מחמיר בשן ורגל טפי מבקרן, וא"כ גם ברה"ר תהא הדין דשן ורגל תהיו חמירי טפי מקרן.

מהכ"ת לפרש דהברייתא לעיל בא לומר דטמא טומאת משא.

ז) ומה פכין קטנים שטהורים בזב מטמא במת, מפץ שטמא בזב, אינו דין שיטמא במת - פרש"י דפכין קטנים גם אין מטמאין בהיסט, דהא אפקי' רחמנא להיסט כלי חרס בזב בלשון מגע, לומר לך דכל זמן שאינו מטמא במגעו גם אין מטמא בהיסטו. והעיר הגר"ח על הרמב"ם (מטמאי משכב ומושב ח', ד', ד"ה והנה בב"ק), למה הי' צריך רש"י לומר דאינו מטמא בהיסט, לימא דהק"ו הוא מהדין מגע גרידא, דמה פכין קטנים שטהורים בזב לענין מגע מטמא במת, וכו', ומאי נפק"מ אם הדין הוא בהיסט ג"כ או לא. וביאר הגר"ח דלא הי' ניה"ל לרש"י לומר דהק"ו הוא מדין מגע, דכיון דמה שאין טמאין מגע הוא משום שהוא מחוסר היכי תמצא לקבל טומאה, ולא משום דין דאינו מקבל טומאה, לכן הי' רוצה דוקא להביא הק"ו מדין היסט, שהוא דין קולא בדיני טומאה, ולכן שפיר עושין ק"ו ממנה (וע"ש מש"כ בדעת הרמב"ם דגם הדין מגע דפכין קטנים דין הוא ולא מציאאות, ולדבריו אי"צ לומר דאין טמאין בהיסט).

ט) הניחא למ"ד דון מינה ואוקי באתרא, אלא למ"ד דון מינה ומינה מאי איכא למימר - פרש"י, למ"ד אוקי באתרה איכא למימר דבגד ועור דמת לאפנויי, דגמרי' לה משכב"ז לטומאת מת, וכו'. ולכאו' מבואר מפרש"י דס"ל דדיון הגמ' הוא לגבי ההיקש לשכב"ז, וכן הביין בשטמ"ק בשם הרא"ש בשם יש פירושים. והק' ע"ז, דהא לגבי היקש אין שייך לומר דון מינה ומינה, ולכ"ע דון מינה ואוקי באתרא, ע"ש שכ' שכן מוכח בכמה מקומות בתלמוד. וביאר דהסברא הוא דכיון דהקישן קרא להדדי, כ"ש שהיקש הלמד גופא להדדי, וא"כ שפיר יש ללמוד הלמד ממנה. משא"כ בג"ש, דאז אני עושה הלמד כאילו נעקר מכאן ונכתב אצל המלמד, ולכך יש מקום לומר שיש בה כל דיני המלמד, ודון מינה ומינה. וע' במהר"ם דג"כ פי' כן בדעת רש"י, וכ' דמה שדחקו לפרש כן הי' קו' תוס' (ד"ה אמר). אבל עוד פי' השטמ"ק בדעת רש"י כפירושים אחרים בדעת רש"י, דכוונתו